

ششم هایت

راهای پیشگیری و درمان آن به بهانه روز جهانی عصای سفید

نابینا بنشینیم، بتوانیم زیبایی‌های این دنیا را از زبان کسانی که حقایق را نه با چشم سر که با سایر حواس می‌بینند و درک می‌کنند متوجه شویم و بهتر بشناسیم. ۲۴ مهرماه (۱۵ اکتبر) روز جهانی نابینایان نام‌گذاری شده تا به دنیای این افراد نگاه متفاوتی داشته و با نابینایی، عوامل شکل‌گیری، راهکارهای پیشگیری و چگونه مواجهه با آن اطلاعات بیشتری کسب کنیم.

جوامع فقیر بیشتر نابینا دارند!

۹۰ درصد نابینایی و اختلالات بینایی در جوامع فقیر یا خیلی فقیر رخ می‌دهد و علت بروز آمار بالای نابینایی و اختلالات بینایی در این مناطق آب‌مرورید، تنبلی چشم، عیوب انکساری و دید کم، تراخم و علل خاص نابینایی در کودکان است. آب‌مرورید یا کاتاراکت یکی از علل بسیار شایع نابینایی در دنیا محسوب می‌شود که به آسانی با هزینه مناسب و با جراحی قابل درمان است.

حدود ۵۰ درصد افراد نابینای جهان از این بیماری رنج می‌برند. آب‌مرورید کدر شدن عدسی چشم است و اقداماتی ساده مانند استفاده از عینک آفتابی و کلاه لبه‌دار برای جلوگیری از رسیدن اشعه ماورای بنفش به چشم می‌تواند بروز این بیماری را به تأخیر بیندازد. جراحی مشکل آب‌مرورید بسیار آسان، کم‌خطر و بی‌درد است.

تنبلی چشم

تنبلی چشم که در اصطلاح پزشکی به آن «آمبلیوپیا» نیز گفته می‌شود زمانی اتفاق می‌افتد که مغز، چشم سالم را برای دیدن انتخاب می‌کند و در نهایت یکی از چشم‌ها کارایی خود را از دست خواهد داد. در نهایت نیز مغز به کلی سیگنال‌های دریافتی از چشم ضعیف یا همان چشم «تنبلی» را نادیده گرفته و به آنها هیچ توجهی نمی‌کند. چنین وضعیتی باعث اختلال بینایی در فرد خواهد شد.

از کم بینایی تا نابینایی با چشم تنبلی

تحقیقات نشان می‌دهد تنبلی چشم یکی از علل نابینایی و کم بینایی خفیف تا شدید است؛ به طوری که تنبلی چشم شایع‌ترین علت نابینایی یک چشمی در افراد زیر ۲۰ سال و دومین علت کاهش بینایی در کودکان است. عارضه تنبلی چشم بیشتر در کودکان اتفاق افتاده و موجب کاهش قدرت بینایی کودک خواهد شد. باید به این نکته دقت داشته باشید که تنبلی چشم کاملاً با چپ شدن چشم یا لوچی متفاوت بوده و به این موارد استراییسموس گفته می‌شود. هرچند که استراییسموس نیز می‌تواند در طولانی مدت به بروز تنبلی چشم منجر شود، ولی این اتفاق تنها در صورتی می‌افتد که چشم سالم بسیار بیشتر از چشم دارای عیوب انکساری مورد استفاده قرار بگیرد. در صورتی که آمبلیوپیا درمان نشود، ممکن است فرد بینایی اش را به صورت موقت یا دائمی از دست بدهد.

یک بیماری قابل درمان

تنبلی چشم با تشخیص به موقع قابل درمان است، در حالی که اگر به موقع تشخیص داده و درمان نشود، فرد را از یک یا هر دو چشم بسیار کم بینا و نابینا خواهد کرد. چشمان بعضی از کودکان با آن که سالم و طبیعی به نظر می‌رسند اما از سلامتی و دید کافی برخوردار نیستند. رشد و تکامل مرکز بینایی در مغز، از دوران جنینی تا حدود ۱۰ سالگی ادامه دارد، اما حداکثر سرعت رشد آن تا سه سالگی است. در صورتی که اشکال دید کودک، قبل از پنج سالگی تشخیص داده شود و تحت درمان قرار گیرد حتی اگر چشم در این مدت تنبلی شده باشد، با درمان به موقع بینایی کامل به دست می‌آید. بهترین سن برای درمان تنبلی چشم زیر پنج سالگی است.

مقابله با این انحراف

همچنین اگر کودکی انحراف چشم دارد، والدین باید به محض تشخیص، او را نزد متخصص برده و تحت درمان قرار دهند. درمان تنبلی چشم معمولاً با بستن چشم سالم است تا چشم تنبلی به کار بیفتد و تنبلی آن برطرف شود. مدت بستن چشم را متخصص تعیین می‌کند و در فواصل مشخص نیز باید به وسیله متخصص معاینه شود. اما گاهی اوقات برای درمان، عینک و در بعضی موارد جراحی توصیه می‌شود. اگر تنبلی چشم بر اثر بیماری‌های مادرزادی مانند آب‌مرورید، پایین افتادگی پلک یا عیوب ساختمانی ایجاد شده باشد، باید قبل از سه ماهگی درمان شود و اگر به علت‌های دیگر به وجود آمده باشد، درمان قطعی و موثر تا قبل از پنج سالگی امکان‌پذیر است و پس از آن، درمان معمولاً نتیجه خوبی ندارد.

